

Om:

Neighborhood Planning and Community-Based Development: The Potential and Limits of Grassroots Actions (Peterman 2000)

Jenny Stenberg 2011

William Peterman är kulturgeograf och planerare från USA med stor erfarenhet av 'neighborhood planning' och 'community-based development'. Han har bland annat varit föreståndare för Voorhes Centre for Neighborhood and Community Improvement som startade som en del av College of Architecture, Art, and Urban Planning. Han är nu professor på Chicago State University och koordinatör för Urban Planning, Neighborhood Development, Housing, and Quantitative Methods. Han beskriver i sin bok *Neighborhood Planning and Community-Based Development: The Potential and Limits of Grassroots Actions* (2000: 11) en nordamerikansk kontext med exempel från projekt i utsatta bostadsområden i Chicago under 1980-90-talen. Peterman är inte någon 'lokalområdesromantiker' som tror att de boende i ett område kan lösa alla problem själva, bara de hittar sin medfödda kapacitet att få till stånd en positiv förändring. Han förklarar varför han inte tror på sådana recept för revitalisering av utsatta bostadsområden:

This notion of neighborhood self-determination assumes that external forces that affect a neighborhood can be overcome through the pooling of the neighborhood's resources. Such an assumption ignores the structural relationship of power in urban areas and dismisses as unimportant the reasons why a neighborhood needs to be revitalized in the first place. It further ignores the structural changes that, since the beginning of the 1970s, have weakened the power of central cities, have changed the ways in which revitalization can be financed, and have made nearly all the issues associated with neighborhood revitalization more complex than in the past. Although self-help efforts are important and probably a necessary component of neighborhood development, they are unlikely to succeed without taking into account the context in which neighborhood development must currently occur (2000: 59-60).

Peterman visar i boken, med hjälp av fyra mer eller mindre lyckade fallstudier i Chicago, hur beroende ett lyckat resultat är av att bland annat externa länkar. Innan vi går in på Petermans analysmodell och rekommendationer när det gäller lokalt utvecklingsarbete ska vi emellertid först titta på hans definitioner av några begrepp som har med lokalt utvecklingsarbete att göra, för att se om dessa beskrivningar är användbara även i vårt pilotprojekt.

Neighborhood, Community och Empowerment

Peterman hävdar att begrepp som neighborhood, community och empowerment är dåligt definierade trots att de används flitigt — de beskrivs inte bara vagt utan definitionerna varierar även i stor utsträckning i olika litteratur vilket blir ett problem när man ska värdera insatser och komma med rekommendationer (: 5).

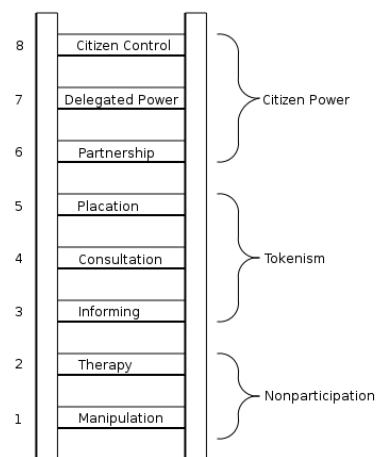
Definitionen av neighborhood har utvecklats från den grekiska beskrivningen av neighborhood som tydlig fysisk enhet, dvs inte alls baserad på sociala och kulturella aspekter, till den i trädgårdsstadsidealet ofta använda definitionen av neighborhood som självförsörjande enhet men ändå relaterad till och beroende av helheten, dvs en definition där den fysiska avgränsningen inte alls är så definitiv och där begrepp som mobilitet och kontroll har betydelse (: 10-17). Den svenska översättningen 'grannskap' kan också tyckas inbegripa denna senare vida betydelse av begreppet neighborhood. Enligt Peterman används ändå neighborhood idag lika ofta synonymt med en fysiskt avgränsad del av staden. Detta till skillnad från begreppet community (gemenskap) som oftast används för att beskriva hur människor på något sätt samlever. Ibland utan att vara platsbaserat men ofta används även community-begreppet för att beskriva en fysisk del av staden (: 20). Peterman hävdar emellertid att det är felaktigt att alls beskriva community som en tydlig fysiskt avgränsad plats:

In reality, we are all members of many communities. And these communities do not exist in isolation. They are interconnected in subtle and intricate ways. And they are not static. They are always changing as members join and leave and as connections to other communities grow or wither (: 22).

Peterman är tyvärr inte glasklar med hur han själv definierar dessa begrepp men han verkar ha en förkärlek för att använda den vida betydelsen av neighborhood. Begreppet 'neighborhood *planning*', som används utbrett i planeringssammanhang, är i hans ögon därmed inte bara något som bör ha med lokala platser och fysisk design att göra, och absolut inte bara något som bör skapa isolerade, oberoende, självförsörjande byar i staden! Neighborhood planning ska snarare handla om att *bygga community*, menar han. Detta gör man inte bara genom att identifiera människors lokala behov, utan även genom att ta reda på hur människor länkar till människor, oavsett de fysiska angränsningar som man har för handen som planerare (: 22).

Det finns två väsensskilda inriktningar för planering på lokalområdesnivå, menar Peterman med referens till Checkoway (: 22; Checkoway 1984): Suburbia planning och neighborhood planning. Den förra kontrolleras uppifrån och den senare underifrån. Enligt Checkoway är suburbia planning därmed en ny form av decentralisering, medan neighborhood planning leder till vad han kallar 'community empowerment' (: 22; 1984: 105).

Båda inriktningarna har sina rötter i medborgarrättsrörelser på 60-talet och svarar mot kritiken att staten förlorat kontakten med sina medborgare. Suburbia planning följer dock samma procedurer som traditionell rationell planering och producerar likadana plandokument – skillnaden är bara att det görs i mindre skala – och man uppfyller medborgardeltagande i den utsträckning som krävs i statliga finansieringsprogram. I en svensk kontext kan man jämföra det med att man följer de direktiv om medborgarinflytande som finns i Plan- och bygglagen (PBL). Man överlämnar alltså inte kontroll till medborgarna utan rör sig någonstans i mitten av

Arnsteins 'deltagandestege' (: 23; Arnstein 1969). Man samarbetar ofta med lokala föreningar (Community Based Organizations – CBOs) men är noga med att inte föra lokalsamhällets talan eftersom man hävdar att det är viktigt att planeraren är neutral och inte blandar sig i politiskt arbete. Planeraren är i huvudsak en teknisk expert som producerar planer.

Neighborhood planning är enligt Chechoway närmre förknippat med den mer utåtagerande proteströrelsen på 60-talet. Neighborhood planning är visserligen inte våldsam men man har oftast en strategi för hur man ska reagera på kriser – man har alltså mer tydligt en egen agenda. Peterman betonar att neighborhood planning har stora likheter med sk 'advocacy planning' och kritiserar att Chechoway inte belyser detta (: 25). Advocacy planning har också sina rötter i 60-talets medborgarrättsrörelser och Davidoff, som initierade begreppet, avfärdar enligt Peterman att planerare skulle kunna agera som neutrala tekniker i en planeringsprocess eftersom planeringens mål aldrig kan vara värdeneutralt – planering är en politisk process i sig själv (: 26; Davidoff 1965). Planerarna bör därför istället ta parti för olika klientgrupper och presentera alternativa perspektiv. I en process med advocacy planning tror man inte att det finns något som heter 'det allmännas bästa' och det är av stor vikt att även underrepresenterade grupper har planerare som talar för dem. Advocacy planning är alltså mer demokratiskt, menar förespråkarna, på så sätt att man erkänner att många beslut fattas av tjänstemän under tiden som planeringsprocessen pågår och att man involverar medborgare i denna process. Advocacy planning kan dock även misslyckas fundamentalt ur demokratiskt synvinkel, vilket i hög grad skett enligt Peterman och lyfter fram exempel då dessa lokala planerare marginaliseras när den lokala planen ska samexistera med planer på högre nivåer. Ett exempel då bristen på externa länkar fått negativ effekt.

I de få fall då advocacy planning har blivit en reguljär statlig eller kommunal verksamhet, kallas det ofta enligt Peterman för 'equity planning' och man har uttalade mål som handlar om skapa social rättvisa och mer rättvis fördelning av medel. Man har då fokuserat i hög grad på områden med hög fattigdom och problemet att resursstarka människor flyr området samt på problemet med bristande intressen från investerare att satsa i området. Lyckade exempel har enligt Peterman varit helt beroende av existensen av en grupp progressiva stadstjänstemän (: 29).

Nu ska vi gå vidare och koppla de två begreppen neighborhood och community till begreppet empowerment. Vad betyder empowerment? Peterman talar om *community* empowerment. För honom har alltså inte empowerment ett individuellt fokus, vilket är ett helt annat forskningsfält där man snarare tittar på hur individen kan påverka sin situation genom att själv ändra sitt beteende (se t ex Gershon & Straub 1989, i; Holman et al. 2007). En viktig anledning till varför Peterman fokuserar på community empowerment är hans, och andras, erfarenhet att samhället ofta, istället för att bistå utsatta invånarna i deras kamp för rättvisa, istället tenderar att skuldbelägga dem:

Most often, citizens are told that they themselves are the problem and their involvement should be directed toward improving themselves or their neighbors (: 40).

Community empowerment handlar istället om hur interna och externa *länkar* utvecklas. Peterman säger att det är frekvensen, styrkan och kvaliteten på dessa interaktioner som

avgör om en neighborhood utvecklas till en community (: 34). Därmed också sagt att en community är något som är 'bättre' än en neighborhood. Och han menar, som sagt tidigare, att neighborhood planning bör handla om att hjälpa människor att bygga community:

It is the combination of maximizing internal resources and the ability to access necessary external resources that results in community empowerment and successful communities (: 34).

I nästa steg är Peterman intresserad av hur communities kan organiseras för att åstadkomma empowerment. Men eftersom community empowerment i hög grad är en fråga om externa länkar är det intressant att först förstå varför det finns en så stor enighet i samhället om att empowerment är något bra. Peterman menar att den vagt formulerade definitionen hör ihop med denna samsyn: alla politiska perspektiv, från höger till vänster, förespråkar empowerment som något positivt (: 37). Konservativa i USA associerar det med ägande och menar att empowerment betyder frigörelse från byråkratisk kontroll – empowerment är för dem ett verktyg för individer att själva bli ägare och själva kontrollera mark och hus. För liberaler betyder empowerment snarare delad makt, man blir stärkt genom att man tillsammans med andra får ingångar till myndigheterna – ens röst blir hörd. Man behöver för den skulle inte få full kontroll genom att äga eller få formell rösträtt i en planerings- eller utvecklingsprocess. För progressiva är dock frågan om kontroll ännu viktigare. Empowerment handlar för dem om att människor tillsammans tar makten från dem som förtrycker dem.

En skillnad mellan konservativa å ena sidan och liberaler och progressiva å andra sidan, är alltså att de förstnämnda har ett individuellt fokus när det gäller makt, och de senare ett kollektivt (: 38). Som framgår av Petermans beskrivning skiljer sig alltså definitionen av empowerment åt ganska väsentligt mellan de olika politiska perspektiven. För en konservativ har en satsning knappast lyckats så länge den inte leder till att människor kontrollerar mark och hus genom enskilt ägande, medan en progressiv skulle se det som ett misslyckande om det inte har utvecklats någon social rörelse mot förtryck och orättvisor. Denna outalade skillnad när det gäller hur man ser på empowerment menar Peterman är vansklig eftersom den försvårar utvärdering av insatser och gör att det alltid finns några som är uttalat missnöjda med resultaten. Därmed vidareutvecklas inte empowerment-satsningar och det är sällsynt att de blir till en ordinarie process i planeringssammanhang.

Om jag förstått Peterman rätt, tar han ställning i den politiska frågan när han talar om empowerment som *community empowerment* – den definition som han använder sig av är alltså en kombination av den progressiva och den liberala: neighborhood planning handlar om att hjälpa människor att bygga community.

Community Empowerment

Vad är då community empowerment? Hur kan communities organiseras för att åstadkomma community empowerment? I USA har invånarna, pga av statens svaga ställning i jämförelse med Europa, under lång tid utvecklat olika typer av community organizations som ansvarar för viss samhällsservice. Peterman menar att dessa är exempel på vad Jacobs kallar 'mediators' mellan 'the city as a whole' och 'the street

neighborhoods', dvs en slags distriktsorganisationer som det finns behov av för att det formellt maktlösa street neighborhood ska länkas till stadens och statens beslutsstrukturer (: 41; Jacobs 1961). Så kallade 'community development corporations' (CDCs) är ett led i denna utveckling och de är numera mycket vanliga i USA. Deras roll är att genomföra vitaliseringsprojekt i utsatta och fattiga bostadsområden där den privata marknaden misslyckats. Många menar emellertid att CDCs är ett konservativt marknadsdrivet sätt att arbeta med lokalt utvecklingsarbete. Deras metoder är ifrågasatta och det är tveksamt om de kan ersätta advocacy planning – vilket är intentionen eftersom de anser att advocacy planning inte ger resultat – men CDCs arbetar snarare i konflikt med berörda invånare än för dem (: 49). Istället för att bygga bostäder åt fattiga, vilket var avsikten, ägnar CDCs sig enligt Peterman snarare åt att producera bostadsområden för övre medelklass, vilket de även det misslyckas med eftersom de har svårt att attrahera medelklass till de stigmatiserade områden där de verkar. Statligt stöd till CDCs måste snarare ses som ett sätt att försöka upprätthålla social ordning, än att producera bostäder åt fattiga, menar Peterman. Han hävdar, med referens till både Jacobs och Stoecker (: 52; Stoecker 1997), att problemet skulle kunna åtgärdas genom att tydligt separera CDCs från lokalt kontrollerade community organizations. På så sätt skulle man frigöra advocacy organizations på lokal nivå så att de kan leva upp till de mål som utvecklas i och med community empowerment, men utan att riskera att gå miste om finansiering för bostadsbyggande och ekonomisk utveckling till stadsdelen. Detta skulle vara ett sätt att organisera communities för att åstadkomma community empowerment, menar Peterman, och som planerare måste man vara kompetent att samarbeta med båda dessa nivåer.

Community empowerment har alltså i stor utsträckning med externa relationer att göra och Peterman pekar på tre särskilt viktiga omvärldskrafter som påverkar neighborhood development (: 60). Den första handlar om makt och vilken roll medborgare spelar i stadsutveckling. Alltså oavsett vilken retorik stadens styrande har (de lyfter t ex ofta fram att staden består av dess delar); vilken reell inverkan har bostadsområdesnivån på hur staden sköts och utvecklas och hur ser länkarna mellan nivåerna ut? Den andra externa kraft som Peterman poängterar är de partnerskap som utvecklas i tillväxtens namn och hur de påverkar utvecklingen. Här handlar det ofta om hur postindustrialismen inverkar på staden och de styrandes inriktning på t ex turism, kultur och kunskap som nytt varumärke på staden. Den tredje externa kraften är den process av förändrad rumslig struktur som staden är del av. Företag läggs ner och nya tillkommer, infrastruktur får ta större och större plats, utbredningen av turistnäringen resulterar i ny fysisk miljö. Hur samspelar denna process med klasskillnader och etnisk boendesegregation? Det Peterman vill säga med detta är att man ska vara medveten om att utveckling och revitalisering av neighborhood är betydligt mer omfattande än att bara sammankalla boende, bilda gräsrotsorganisationer, forma planer och implementera dem (: 69). De fyra fallstudierna i boken visar på den mängd och variation av insatser som behövs men vi kan inte gå in på dem i detalj här. Dock ska vi titta på den analysmodell som han har använt för att utvärdera fallen och så småningom komma fram till de rekommendationer som Peterman kan ge för community empowerment.

Analysmodell

I den första fallstudien handlade det om att analysera varför en community organization inte fungerade på det sätt som invånarna och det involverade högskolecentret där Peterman arbetade önskade. Peterman valde en analysmodell utvecklad tidigare av organisationsteoretiker Prestby & Wandersman som innehöll fyra kritiska variabler viktiga för att en organisation ska lyckas (: 80; Prestby & Wandersman 1985). Den första variabeln handlar om *förvärv av resurser*, både interna och externa. Det visade sig att organisationen hade få externa länkar och att den, pga att den var ganska liten, även hade bristande resurser internt. Den andra variabeln handlar om *organisationens förmåga att upprätthålla sig själv*, alltså behålla sina medlemmar och andra resurser. Även denna befanns vara svag eftersom området var under omvandling och hotades av gentrifiering (som var organisationens främsta fokus att bekämpa samtidigt som man arbetade för revitalisering, men gentrifiering ledde ändå till att människor i organisationen försvann och det försvagade organisationen). Den tredje variabeln handlar om *produktion av resultat*, dvs åstadskommer organisationen något? Även denna befanns vara svag då organisationens sätt att tackla gentrifieringsproblemen (de strävade efter status quo, vilket visade sig vara oförenligt med externa krafter och de kom därför inte någon vart). Den fjärde variabeln handlar om *måluppfyllelse*. Också denna var svag eftersom de inte hade diskuterat sina mål i särskilt hög grad och inte heller förhållit dem till de andra variablerna.

Som en följd av resultaten av denna analys, som Peterman och hans team presenterade för organisationen på en workshop, utarbetade de tillsammans en strategi för att förbättra organisationens förutsättningar att börja fungera på ett, för organisationen, önskvärt sätt. Strategin var strukturerad kring de fyra variablerna och innehöll konkreta åtgärder som t ex att under variabeln *förvärv av resurser* rekrytera 12 nya medlemmar som kan ta på sig ledaruppdrag; utse särskilda medlemmar med ansvar att upprätthålla kontakt med andra organisationer i området (: 83). Organisationen påbörjade en nysatsning enligt planen men misslyckades sedermera ändå med sina mål. Orsaken visade sig vara svårigheten att finna rätt strategi för att hantera gentrifieringsprocessen, man var för sent ute för att hinna hantera den mycket snabba processen och på bara några år blev området fullt ut gentrifierat och många av invånarna utbytt till mer resursstarka personer.

I nästa fallstudie hade Peterman med sitt team lärt av misstagen och initierade betydligt tidigare i processen ett tio veckor långt utbildningsprogram i empowerment för den integrerade gräsrotsorganisation som invånarna bildat i ett utsatt bostadsområde (integrerad i den betydelsen att medlemmarna kom från alla delar av området, både välbärgade och fattiga) för att förhindra rivning av en stor mängd bostäder för att göra plats för en ny idrottsarena mitt i området. Trots att detta fall visade sig vara betydligt mer lyckat när det gäller alla fyra tidigare nämnda variabler, lyckades man inte hantera den externa kraften när stadens styrande i hemlighet gjorde upp individuellt med de fastighetsägare vars hus stor i vägen (de erbjöds bostäder på andra platser i staden). Sportarena hamnade på så sätt där stadens styrande från början ville ha den, och inte några kvarter längre bort som gräsrotsorganisationen tillsammans kommit fram till vara den mest lämpliga platsen för att hela lokalsamhället skulle dra nytta av den (: 107).

Den tredje studien är särskilt intressant för att den visar på att ett externt stöd faktiskt kan stjälpas en gräsrotsorganisation. Den handlar om ett utsatt bostadsområde där man som en reaktion på att ett offentligt bostadsföretag gravt misskötte sina fastigheter,

påbörjade en process att bilda ett kollektiv och köpa fastigheterna. Under arbetets gång, där man stöttades av Petermans team som fokuserade på samma utvärderingskriterier som beskrivits ovan, framgick emellertid att detta skulle bli för dyrt för många av hyresgästerna. Gräsrotsorganisationen övergav därför idén och arbetade istället för att få ta över förvaltningen själva – en mycket krävande process där bostadsföretaget bl a använde gräsrotsorganisationen för sina egna syften och gick ut i massmedia och sa att man skulle ge den 1 miljon dollar för förvaltningen – pengar som man senare erkände aldrig ens hade funnits att tillgå i företaget. Gräsrotsorganisationen lyckades ändå till slut få ta över förvaltningen under hyfsade ekonomiska förhållanden och det fungerade väldigt bra under 10 år då husen rustades upp väsentligt med hjälp av olika typer av fonder och externt ekonomiskt stöd. Det som sedan hände var att bostadsföretaget fick en ny chef som, i samverkan med det statliga bostadsdepartementet uttalat stödde självförvaltningen, och de formade därmed en lokal organisation inom bostadsföretaget som skulle stötta gräsrotsorganisationen på olika sätt. Men i och med dessa insatser ströps faktiskt gräsrotsorganisationens externa kontakter, då de fick påtryckningar från bostadsföretaget och departementet att de inte längre skulle vända sig utåt för hjälp och stöd. Bland annat 'fick' man inte längre ta hjälp av Petermans högskolecenter. Allteftersom slutade självförvaltningen att fungera och den togs sedermera över igen av bostadsföretaget. Ett bestånd med betydligt bättre standard än de lämnade ifrån sig (: 126).

Den fjärde fallstudien handlar om ett kristet eldsjälsprojekt i ett utsatt område med många enfamiljshus som startade med en idé om adoptera-ett-hem, som utvecklades till adoptera-ett-kvarter. Området hade många extremt förfallna och övergivna hus och det fanns problem med arbetslöshet och kriminella ungdomar som skapade otrygghet. Inledningsvis arbetade den kristna organisationen, som var stark organisation när det gäller interna och externa länkar, för att de förfallna husen skulle rivas, vilket skedde i början, men idén till adoptera-ett-hem kom när de plötsligt fick en fastighet av den berörda ägaren när de diskuterade rivning. Programmet adoptera-ett-hem går ut på att låta låginkomstfamiljer köpa fastigheter som renoverats av organisationen. Detta görs genom att organisationen hittar en 'partner' (oftast en religiös organisation) som står för finansieringen av uppbyggnaden och ingår ett avtal med familjen om att dels arbeta ett visst antal timmar med renoveringen av det egna huset och dels arbeta lika många timmar på nästa projekt. När idén utvecklades till adoptera-ett-kvarter innebar det dessutom att det utvecklades en känsla av gemensamt ägande och man bildade 'block clubs' som finns kvar även efter revitaliseringen av kvarteret. Det gruppen hade till uppgift att åstadkomma var att rehabilitera alla tomter i kvarteret genom att renovera alla hus utvändigt och utvändigt och bygga nytt på tomma tomter, för försäljning till låginkomsttagare. Men de hade även till uppgift att försöka bistå alla arbetslösa i området så att de blev involverade i rehabiliteringen och bistå även med hälsovård samt drog- och brottsförebyggande arbete. Den första startade 1997 med 150 frivilliga som direkt vid invigningen började arbeta med att göra kvarteret snyggt. Ett adopt-a-block var tänkt att ta två år att genomföra och avslutas sedan – då ska kvarteret stå på egna ben. Så skedde också med det första och den kristna organisationen tog sig an två nya kvarter. När boken skrevs hade detta arbete just påbörjats och Peterman har därför inte dragit några slutsatser om hur det fungerade. Dock var det tydligt att projektet i detta skede fortfarande var beroende av den eldsjäl inom den kristna organisationen som startat det och ännu inte hittat former för att göra det till en ordinarie process oberoende av honom (: 148).

Gemensamma egenskaper och kriterier

Den analys som Peterman har gjort av de fyra fallen har syftat till att ta reda på om de konsultationer som han och hans team utfört åt community organizations lett till dels förbättringar av den fysiska miljön och dels ökad egenmakt för invånarna. Dessa mål är för övrigt snarlika de mål vi har för pilotprojektet. Vidare har han sökt efter gemensamma egenskaper för lyckade resultat. Han kommer fram till fyra kriterier som måste uppfyllas (: 155):

1. Monetära och personella resurser, inkl mänskliga tekniska resurser, måste finnas dels för att genomföra inskilda projekt men också för att upprätthålla omfattande lokala utvecklingsprogram. Detta kriterium tar fasta på det faktum att de flesta utsatta områden varit föremål för en period av 'disinvestment' och Peterman menar att utan att detta åtgärdas kan man inte lyckas med nya insatser.
2. Utvecklingsarbete måste vara efterfrågestyrd, dvs uppkomma från gräsrotsorganisering och kan inte initieras från offentliga tjänstemän. Här menar Peterman att hans studier visar att insatser som initieras av offentliga tjänstemän nästan alltid leder till gentrifiering och undanträngning av vissa invånare. Att community organizations existerar och har makt är helt avgörande för att projekten ska gynna de som bor i ett område, menar han.
3. Ledare för gräsrotsorganisationer måste bygga och bibehålla starka band till offentliga tjänstemän; teknisk, juridisk och ekonomisk expertis; och andra community organizations samt paraplyorganisationer för sådana. Detta kriterium är viktigt, menar han, för att hans fall visat att resurserna faktiskt inte finns på gräsrotsnivå, vilket sk tillgångsbaserade modeller ofta antar och menar att de bara är underutnyttjade. Peterman å sin sida menar att resurserna måste tillföras och det gör man genom att gräsrotsorganisationer utvecklar externa band och länkar.
4. Relationen mellan gräsrotsorganisationer och de statliga och kommunala myndigheter som har intressen i och ansvar för lokalsamhället, kan varken vara för vänskapligt eller för konfronterande. En atmosfär med 'kreativ spänning' verkar vara mest ändamålsenligt. Peterman menar att detta kriterium kanske är det mest kontroversiella. Erfarenheten att de båda ytterligheterna båda kan utgöra hinder för goda resultat, lyfter fram advocacy planning och liknande som viktiga verktyg för framgång. Det är nödvändigt att hitta former för att hitta medelvägar mellan det maktstrukturerna för fram som önskvärt i ett större samhällsperspektiv och det som invånarna lyfter fram som viktigt för dem.

Peterman hävdar att dessa kriterier tillsammans formar 'a set of guidelines' att följa vid planering och genomförande av lokalt utvecklingsarbete (: 157). Och han menar, med referens till Sennett (: 169; Sennett 1976) att det är fundamentalt viktigt att följa dem, för att börja arbeta i en annan riktning än den som varit rådande för planerarna de senaste decennierna och som lett till att vi skapat klassvist och rasmässigt segregerade, inåtvända, ängsliga och defensiva bostadsområden. Peterman är optimistisk inför de möjligheter som finns till förändring, men erkänner också att det är en väldigt stor omställning som krävs om det ska vara möjligt. Bara det att utvecklingsarbete måste vara efterfrågestyrd, dvs uppkomma från gräsrotsorganisering, är en enorm skillnad mot hur planering sker idag:

Unless the residents of Chicago's many communities become involved in the governance of the community and unless attention is given to preparing the next generation for viable 'citizenship', any and all efforts to physically revitalize the city's neighborhoods are unlikely to succeed (: 173).

* * *

Referenser

- Arnstein, Sherry (1969). "A Ladder of Citizen Participation." *Journal of the American Institute of Planners*(8): 216-224.
- Checkoway, B (1984). "Two Types of Planning in Neighborhoods." *Journal of Planning, Education, and Research*(3): 102-109.
- Davidoff, P (1965). "Advocacy and Pluralism in Planning." *Journal of the American Institute of Planners*(31): 331-338.
- Gershon, David & Gail Straub (1989). *Empowerment: The Art of Creating Your Life As You Want It*. New York, Delta.
- Holman, Peggy, Tom Devane & Steven Cade (2007). *The Change Handbook: The Definitive Resource on Today's Best Methods for Engaging Whole Systems*. San Francisco, Berrett-Koehler Publishers Inc.
- Jacobs, Jane (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. New York, Vintage.
- Peterman, William (2000). *Neighborhood Planning and Community-Based Development: The Potential and Limits of Grassroots Actions*. Thousand Oaks, Sage.
- Prestby, J E & A Wandersman (1985). "An Empirical Explanation of a Framework of Organizational Viability: Maintaining Block Organizations." *Journal of Applied Behavioral Science*(21): 287-305.
- Sennett, Richard (1976). *The Fall of Public Man*. New York, Knopf.
- Stoecker, R (1997). "The CDC Model of Urban Redevelopment: A Critique and an Alternative." *Journal of Urban Affairs*(19): 1-22.

Change is disturbing when it is done to us, exhilarating when it is done by us.
—Rosabeth Moss Kanter (Holman et al. 2007: xi)